

Sprawozdanie

komisyi dla statutów miejskich, tyczące się nadania statutu gminnego dla król. stoł. miasta Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Wywiązując się z otrzymanego polecenia składa komisya dla statutów miejskich, w załatwieniu prośby gminy miasta Lwowa, dnia 25. Stycznia 1866. do l. 890 o nadanie jej własnego statutu wniesionej, Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Gminę miasta Lwowa zastępował aż do roku 1848. obok Magistratu z ograniczonym bardzo zakresem działania tak zwany Wydział miejski, do którego powołani byli przez wybory wprawdzie, lecz tylko ci członkowie gminy, którzy posiadali prawo obywatelstwa miejskiego.

W uznaniu niestosowności takiej Reprezentacyi gminy, i w chęci rozszerzenia prawa obierania i obieralności uchwalił w roku 1848. ówczesny Wydział z własnego popędu reorganizacyę Wydziału; w skutek czego powołał ówczesny przełożony Magistratu mężów posiadających zaufanie powszechne z mieszkańców miasta Lwowa różnych wyznań, stanów i powołań. celem ułożenia projektu tej reorganizacyi, a rezultatem odbytych w tym względzie obrad jest ustawa prowizoryczna z dnia 20. Lipca 1848., którą rządzi się miasto Lwów aż do dnia dzisiejszego.

Doświadczenie lat 18 nie zmieniło przekonania gminy, że zasady tej ustawy prowizorycznej celowi i potrzebom miasta zupełnie odpowiadają, kiedy terażniejsza Rada gminna oparła przedłożony Wysokiemu Sejmowi projekt statutu dla miasta Lwowa na zasadach, będących, o ile się tycza istoty rzeczy podstawą powołanej ustawy prowizorycznej.

W przekonaniu tedy, że gmina stoł. miasta jest w położeniu dokładnego rozpoznania i ocenienia swoich potrzeb i stosunków miejscowych, jako też interesów i wymagań tak ludności w ogóle, jakoteż pojedynczych społeczności i klas w szczególności; mając wzgląd na tę okoliczność, że ustawa z dnia 5. Marca 1862. nadaje miastu stoł. prawo domagania się osobnego statutu, a tem samem uwzględnienia jego potrzeb miejscowych; nakoniec w słusznem uwzględnieniu życzenia miasta Lwowa opartego na doświadczeniu lat ubiegłych, komisya nie uważała za rzecz stosowną zmieniać przedłożony projekt statutu co do jego postanowień zasadniczych, a to tem mniej, że w ogóle nie znalazła w nich nie sprzecznego z powołaną ustawą z dnia 5. Marca 1862., a co więcej nie dla kraju szkodliwego.

Gdy wszakże komisya—mimo tej ogólnej zasady, przy rozbiórce projektu jej przewodniczącej—niektóre postanowienia projektu przez wzgląd na interes miasta, kraju, obce prawa lub istniejące ustawy, zmieniła lub osunęła, przeto poczytuje sobie za obowiązek usprawiedliwić następujące ważniejsze zmiany:

- a) zmianę §. 2., w myśl której uczestników gminy uznaje się za członków gminy, uchwaliła komisya przez wzgląd na artykuł IX. ustawy z d. 5. Marca 1862., który stanowi, iż tylko członek gminy ma prawo głosowania przy wyborze zastępców gminy, co tem śmieiej uczynić mogła, ile że przez tę zmianę uczestnikom więcej praw nie nadała nad te, które projekt miasta Lwowa im nadaje, jak to wykaże zestawienie §§. 12. i 16.;
- b) zmiana ustępu trzeciego §. 16. usprawiedliwia się tą uwagą, że sprawy tym ustępem objęte, w myśl artykułu V. powołanej ustawy do własnego zakresu działania gminy nie należą, a tem samem w myśl artykułu XVIII. tejże ustawy rozstrzygnięciu Wydziału krajowego nie ulegają;
- c) zmiana §. 27. konieczna jest przez wzgląd na prawa tych, którzy konkurują do utrzymywania kościołów i budynków parafialnych;

- d) wypuszczenie ustępu drugiego i trzeciego §. 29. usprawiedliwia komisya tą uwagą, że postanowienia temi ustępami objęte należą do władzy ustawodawczej;
 - e) zmianę §. 34. usprawiedliwia wzgląd na stosunek wyborców;
 - f) dodatki i zmiany, w §§. 35., 38., 39., 41. i 43. porobione, uważała komisya za stosowne częścią przez wzgląd na interes miasta, częścią przez wzgląd na prawa osób tam wyszczególnionych;
 - g) zmiana postanowienia w ustępie drugim §. 53. znajduje usprawiedliwienie w artykule XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862., który stanowi, że przełożony gminy musi być potwierdzony przez Monarchę, a tem samem gminie, chociażby tylko temczasowo, ten tylko przewodniczyć może, którego wybór Monarcha zatwierdził;
 - h) dodatek do §. 54., tudzież §§. 113., 114., 115. i 116. są koniecznym wynikiem postanowienia artykułu XVI. ustawy z dnia 5. Marca 1862., mocą którego zastrzeżony jest Rządowi nadzór nad wszystkimi gminami w kraju;
 - i) zmiana ustępu czwartego §. 64. usprawiedliwia się uwagą, że suspendowanie burmistrza, którego wybór Monarcha potwierdził, ubliżałoby Monarsze, a nad to w obec prawa burmistrza, w §. 96. zastrzeżonego, jest niewykonalnem;
 - k) zmianę postanowienia §. 75. *iii. d)* uważała komisya za stosowną w celu utrzymania całości majątku gminy, a to tak w interesie gminy samej, jak i całego kraju;
 - l) wyjątek od zasady w §. 76. postawiony uważała komisya za słuszny przez wzgląd na szczupłość płac osób tamże wymienionych, w stosunku do ich stanowiska społecznego.
- Zmiany w §§. 10., 11., 12., 18., 19., 20., 21., 25., 26., 33., 45., 46., 58., 65., 67., 68., 74., 77. 78., 83., 88., 102., 117., 118., 120., 121., 122., 123. i 124. poczynione, nie naruszają treści, nie potrzebują przeto szczegółowego usprawiedliwienia.

Składając przeto pod % projekt statutu dla miasta Lwowa ze zmianami, jakie za stosowne uznała, komisya wnosi:

„Wysoka Izba raczy złożyć pod % projekt ustawy dla miasta Lwowa z zastrzeżeniem najwyższej sankeyi przyjąć i uchwalić.“

Leszek Borkowski.

przewodniczący.

Michał Gnoiński.

sprawozdawca.

U s t a w a

z dnia

nadająca statut gminny dla król. stołecznego miasta Lwowa.

Na wniosek Sejmu Mezo królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem nadaje na zasadzie ustawy z dnia 5. Marca 1862. dla król. stołecznego miasta Lwowa załączony statut miasta gminny i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Równocześnie przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy dotyczące gminnego urzędzenia miasta Lwowa.

Artykuł 3.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń dnia

U s t a t e k

... a d i a ...

... w u m i e d z i e ...

§ 1

... w u m i e d z i e ...

§ 2

... w u m i e d z i e ...

§ 3

... w u m i e d z i e ...

Statut

król. stolernego miasta Lwowa.

Część I.

Obręb miasta, jego mieszkańcy i tychże stosunki do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach grunтовых miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony. (§§. 20. i 78. lit. g).

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

- A. Członków gminy,
- B. Obcych.

Członkami gminy są:

- a) przynależni do gminy, t. j. osoby, mające prawo przynależności do gminy;
- b) uczestnicy, t. j. osoby, czy to fizyczne, czy moralne, t. j. korporacje, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacje, które chociaż do gminy nie należą, w jej obrębie majątek nieruchomy posiadają, lub od przedsiębiorstwa samoistnie wykonywanego, albo dochodu, bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

Obcymi są osoby, które w obrębie gminy przebywają, chociaż członkami gminy nie są.

§. 3.

Należność do gminy.

Stosunki należności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia r. 1863. (Dz. u. P. nr. 105.)

§. 4.

Nabywanie obywatelstwa miejskiego.

Obywatelstwo miejskie nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męskiej, należącym do gminy miasta Lwowa, które

- a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;
- b) życie nienaganne prowadzą, i
- c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 5.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taxę w ilości postanowieniem Rady miejskiej od czasu do czasu oznaczonej, i dopiero po złożeniu tej opłaty może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taxy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności burmistrza i delegatów miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy o ile w jego możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

- a) z utratą należności do gminy;
- b) przez formalne zrzeczenie się;
- c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;
- d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;
- e) jeżeli w skutek czynu, w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utraci urząd lub posadę.

§. 8.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionem być prawa obywatelstwa:

- a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany winnym czynu, niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;
- b) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;
- c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołany.

§. 9.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego w wypadkach w §. 7. lit. *c*, *d*, *e* i w §. 8., wskazanych dotyczą tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spółdzonych.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa austriackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego.

Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatela miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, a nie wpływa na zmianę należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utracą się w wypadkach w §. 7. lit. *b*, *c*, *d* i w §. 8. lit. *a* i *b* wskazanych.

§. 11.

Prawa mieszkańców gminy w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

- a) do opieki bezpieczeństwa swej osoby i własności, znajdujących się w obrębie gminy;
- b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo wybierania i obieralności do Rady miejskiej i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu.

Nadto przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

- a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;
- b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszków gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki mieszkańców gminy w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

- a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;
- b) przykładać się do ciężarów gminy podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, obywatel miasta Lwowa ma nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z należności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej należności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 18.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny;

B. Poruczony.

Zakres działania własny, t. j. zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw, tak Państwa jako też krajowych, swobodnie i samodzielnie uchwała i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko, co tylko interesów gminy wprost dotyczy i o własnych siłach w granicach jej uprawnień sprawowaniem i załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które Państwo gminie w drodze ustawodawstwa przekazuje.

§. 19.

A. Zakres działania własny.

Sprawami do zakresu działania własnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych. W szczególności:

§. 20.

a) Zmiana statutu i obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego statutu i obrębu, w myśl postanowień §. 78. lit. *g.* tego statutu wymienionych.

§. 21.

b) Nadawanie prawa należności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina nadaje lub odmawia prawo należności do gminy i udziela prawo obywatelstwa miejskiego, a to z wyłączeniem dalszego odwołania się.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących osób (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

Każdy do gminy należący na żądanie otrzyma poświadczenie na dowód swej należności stosownie do postanowień ustawy z dnia 3. Grudnia 1863.

§. 22.

c) Ustanowienie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania. Ona stanowi liczbę, tudzież płacę urzędników i sług, mianuje ich i oddala.

§. 23.

d) Zarząd majątkiem.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezależnie. Majątek przeznaczony na szczególne cele nie może być na inne cele obrócony.

§. 24.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb dochodami miasta nie pokrytych, nakłada gmina w obrębie swoim podatki.

§. 25.

f) Sprawowanie policji.

Gmina sprawuje policję miejscową i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. O bezpieczeństwo osób i własności.

2. O utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do skarbu Państwa lub do jakiego innego funduszu; o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji; nienaruszenie granic (rozgraniczeń); o oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów; o utrzymanie wodociągów, publicznych zakładów kąpielowych i innych urządzeń publicznych.

Do niej należy:

3. Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona utrzymuje policję miejscową pod względem

4. ochędostwa i zdrowia, urządza instytucje sanitarne i zawiaduje niemi.

Nadzoruje:

5. Sługi i robotników, czeladź rzemieślnicza i fabryczną, wydaje książki służbowe, i czuwa nad wykonaniem regulaminu służbowego; do niej na

leży piecza nad stowarzyszeniami rękodzielniczymi i przemysłowymi; — równie sprawuje ona policyę miejscową pod względem

6. obyczajności publicznej, i

7. bezpieczeństwa od ognia; stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem i wydaje przyzwolenia na budowlę.

§. 26.

g) Opieka nad ubogimi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi i dostarcza środków pieniężnych potrzebnych do zaopatrzenia ubogich, jednak tylko w miarę złożonego dowodu ubóstwa i potrzeby; o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskimi zakładami dobroczynnymi.

§. 27.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy wykonywanie służących jej praw patronatu prezentowania i kolatury, tudzież rozdawanie stypendiów i miejsc fundacyjnych.

§. 28.

i) Sprawy szkolne.

Gmina ma staranie około założenia, utrzymania i wyposażenia szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysługiwać ma na szkoły średnie przez nią utrzymywane, tudzież na szkoły ludowe.

§. 29.

k) Pośredniczenie między prawującymi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującymi się, a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

§. 30.

l) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacji.

§. 31.

B. Zakres działania poruczoney.

Gmina zawiaduje wszystkimi sprawami publicznymi, które ustawami będą jej przekazane. Do niej należy orzeczenie o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 32.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Cześć III.

O Reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 33.

Reprezentacja gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy, sama, lub przez Magistrat i inne urzędy gminy.

Rozdział pierwszy.

O Radzie miejskiej.

§. 34.

Skład i obiór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się ze 100 członków (radnych miejskich), a to z 80. chrześcian i 20. starozakonnych.

Członków Rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

§. 35.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze radnych miejskich mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa austriackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa.

2. Członkowie gminy płci męskiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategorii:

- a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;
- b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu i z niego od roku przynajmniej 8 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;
- c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 12 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego bez dodatków we Lwowie opłacają;
- d) duchowieństwo wyższe — dalej proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;

- e) czynni, pensjonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;
- f) kaznodzieje lwowskiej gminy izraelskiej, jakoteż rabin do prowadzenia metryk upoważniony;
- g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i główni redaktorowie pisma czasowych treści politycznej i naukowej;
- h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;
- i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 zlr. bez dodatków.

4. Korporacje i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 250 zlr. rocznie.

5. Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 50 zlr. rocznie.

§. 36.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spółników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela, oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszaniu.

§. 37.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu, w obrębie miasta Lwowa położonych.

§. 38.

Wyjęci są od prawa głosowania:

- a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem nie powołanych rezerwistów;
- b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;
- c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 39.

Wykluczeni zaś od prawa głosowania są:

- a) ci, których uznano winnymi jakiegokolwiek zbrodni;
- b) osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegoż;
- c) ci, których uznano winnymi wykroczenia albo przestępstwa z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;
- d) krydarynsze i ci, względem których pertraktacja ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacja krydy lub ugody, po jej ukończeniu zaś wtedy, gdy dłużnik uznany jest winnym występku §. 486. ust. karn. oznaczonego.

§. 40.

Każdy wyborca głosuje zazwyczaj osobiście (§. 41.) i tylko raz jeden przy każdym wyborze imieniem własnym.

§. 41.

Korporacje, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty, prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jedną osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

W imieniu małoletnich i bezwłasnowolnych głosują prawni ich zastępcy.

§. 42.

Obieralność.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są członkowie gminy płci męskiej, mający prawo głosowania, którzy 30. rok życia ukończyli, a osoba i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 43.

Wyjęci są od obieralności:

- a) osoby wojskowe w czynnej służbie będące;
- b) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;
- c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminy, tudzież nauczyciele przy zakładach naukowych gminy, jak długo zostają w czynnej służbie;
- d) osoby mające spór sądowy z gminą;
- e) dłużnicy gminy, u których należności zalegają;
- f) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 44.

Wykluczeni od obieralności są:

- a) krydaryusze i ci, względem których pertraktacja ugody z wierzycielami rozpoczęta została, a to tak długo, póki trwa pertraktacja krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym wykroczenia oznaczonego §fem 486. ustawy karnej;
- b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

§. 45.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków i uczestników prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierają mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed wykonaniem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzania wyłożone i o tem publiczność zawiadomiona, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

Reklamacje, jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie komisya, przez Radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybicciem onej w ratuszu, a to

w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały, odwołanie się do Rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich trzech tygodniach przed wykonaniem wyborów za poprzednim uwiadomieniem naczelnej krajowej władzy politycznej.

§. 46.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej trzy tygodnie przed dniem wykonania onych, w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, a o tem rozpisaniu zawiadomi krajową władzę polityczną i Wydział krajowy.

§. 47.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez Radę miejską komisya wyborcza.

Do tej komisyi mają być wezwani, prócz członków Rady miejskiej, także inni członkowie gminy.

§. 48.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

- a) każda dzielnica miasta Lwowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porzodek, głosować osobno;
- b) W razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby, przez świadków komisji znanych;
- c) głosowanie odbywa się kartkami, które zawierają tylko nazwisk, ile członków Rady miejskiej ma być obranych, t. j. 80 chrześcian a 20 starozakonnych.

W razie, gdyby głosujący większą lub mniejszą liczbę nazwisk podał, lub powyższego stosunku liczebnego chrześcian i starozakonnych nie zachował, kartka podana jest nieważną.

- d) Po upływie czasu do głosowania naznaczonego, komisya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów;

- e) Wybraanymi są ci, którzy uzyskali bezwzględna większość złożonych głosów.

Jeżeliby takiej większości za pierwszym głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszym głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tylu kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, czyni kartkę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

- f) Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkimi dowodami, poczem Rada miejska ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób obranych.

§. 49.

Bibl. Jag.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 50.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

§. 51.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone.

Nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw nim nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia, dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane także przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze liczby członków Rady miejskiej nie uzupeł-

niono, wtedy Rada miejska powoła z kolei na członków osoby obieralne, które przy pierwszym głównym wyborze otrzymały największą ilość głosów.

§. 52.

Obrany członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcją.

§. 53.

Ukonstytuowanie Rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka, skoro wybory będą ukończone (§. 48. lit. f.) i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmą.

Tak ukonstytuowanej Radzie przewodniczy dotychczasowy burmistrz aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

Każdy radny, obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 54.

Sprawdzanie wyborów i rozstrzygnięcie reklamacyj.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacjach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej whiesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone. Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

§. 55.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności wyborów wakujących, rozpisze nowo ukonstytuowana Rada miejska niezwłocznie nowy wybór według postanowień §. 51. tego statutu.

§. 56.

Wybór burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów wybiera Rada miejska z grona swojego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą być wyznania chrześcijańskiego.

Do wyboru burmistrza lub pierwszego wiceburmistrza przystąpi Rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

Obierając delegatów miejskich, oznaczy Rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić 20 członków. (§§. 66. i 109.).

§. 57.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej obranym być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszym głosowaniu nie uzyskano, wtedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich obiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzenia członków Rady miejskiej.

§. 58.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności Rady miejskiej i ciała radnego Magistratu złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy wiceburmistrz składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza, na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 59.

Trwanie urzędu:

a) *radnych miejskich.*

Radni miejscy obrani będą na lat trzy.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu Rada miejska rozpisuje nowe wybory.

Az do ukonstytuowania nowo obranej, dawna Rada pozostaje w urzędowaniu.

Członkowie Rady ustępującej mogą być na nowo obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem ubyło dwudziestu radnych, wtedy dla uzupełnienia Rady rozporządzi się oddzielny wybór na podstawie ostatniego spisu wyborców.

Jednakże każdy taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów.

§. 60.

b) *burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.*

Burmistrza i pierwszego wiceburmistrza obiera Rada na czas trwania swego, delegatów zaś na rok jeden.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, delegaci miejscy od dnia ich wyboru.

§. 61.

Stosunki urzędowe.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza ustanawia Rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może Rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy wiceburmistrz lub delegat miejski przez czas dłuższy zastępował burmistrza, Rada miejska wyznaczy mu stosowne wynagrodzenie.

§. 62.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą mieć we Lwowie stałe mieszkanie.

§. 63.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz, jako też delegaci, nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swojego.

§. 64.

Burmistrz, jego zastępca i Radni miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli zajdzie lub odkryta będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczyła.

Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy tracą urząd, jeżeli przestają być członkami Rady miejskiej.

Pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takim suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie.

§. 65.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowej Rady miejskiej dokonany będzie, burmistrz i wiceburmistrz pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące Radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Od rozporządzenia Radę miejską rozwiązującego przysłuza tejez prawo odwołania się do Ministerstwa Stanu.

Rada rozwiązana może jednak, lecz tylko do wniesienia rekursu, zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Rozdział drugi.

O Magistracie i innych urządach gminy.

§. 66.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, delegatów miejskich, z radców Magistratu i urzędników pomocniczych.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy wchodzą w skład Magistratu, nie przestając być członkami Rady miejskiej.

§. 67.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega Radzie miejskiej i burmistrzowi. Jest ona organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 68.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego wiceburmistrza, jakoteż wszystkich urzędników Izby obrachunkowej na przedstawienie burmistrza, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Drugi wiceburmistrz, rady Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, zastosowanie się do ustaw i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi wiceburmistrz, rady Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do czwartego stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biur urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy Magistratu, używani do załatwiania spraw poruczonych, muszą mieć przepisane do tego uzdolnienie.

§. 69.

Uwalnianie od służby.

O uwolnienia od służby (pensjonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy orzeka Rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 70.

Rada miejska ustauowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, wiceburmistrzów, delegatów i urzędników miejskich, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa,

Cześć IV.

Zakres działania Reprezentacji i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 71.

W ogólności.

Zadaniem Rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępować gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 72.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

§. 73.

A. *Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.*

Rada miejska orzeka i uchwała we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga Rada miejska w sprawach administracyjnych, zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzji zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 74.

Sprawy Radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych Radzie miejskiej spraw należą:

a) Organizacja urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i służ gminy, tudzież wszystkich

osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i służby gminy, jakoteż orzeczenie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

- b) Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i służby gminy, dla ich wdów i sierót.
- c) Wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.
- d) Mianowanie jako też uwolnienie od służby urzędników i służby gminy (§§. 68. i 69.) przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i służby może jednak Rada miejska poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi.

- e) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i służby gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy.
- f) Dozwalanie urlopów burmistrzowi i wiceburmistrzowi; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i służbie gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 75.

Decyzji Rady miejskiej zastrzeżone jest także:

- a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych).
- b) Oznaczanie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.
- c) Wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych.
- d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome:

zbywanie majątku gminy;
przyjmowanie zobowiązań wieczystych;
udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia;
zaciąganie pożyczek i operacje kredytowe.

Do ważności uchwały, w sprawach tu wyliczonych zapadłej potrzeba, ażeby była pozięta na dwu nie prędzej jak w ośm dui po sobie następujących posiedzeniach, od-

hytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej i przez Wydział krajowy potwierdzoną.

- e) Lokowanie kapitałów.
- f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.
Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 zlr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod d) wskazanym.
- g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.
Tworzenie nowych zakładów gminnych albo zwinienie już istniejących.
- h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.
- i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzecz za stosowną, czynności te poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi.
- k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu, lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.
- l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcya Rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub Magistratowi; — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.
- m) Umarzanie należitości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą.
- n) Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 76.

Do Rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych; tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych; — niemniej też ustanowienie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych — o ile te zasady nie są oznaczone ustawami krajowemi.

Dodatki do podatków nie mogą jednakże być nałożone na:

- a) urzędników i sługi Dworu, Państwa, kraju i zakładów publicznych, na wojskowych, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego, emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj;

b) pasterzy dusz co do ich kongruy.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Lwowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi, i to na wszystkie podatki równo.

Do ważności uchwały, dotyczącej czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba aby była powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 77.

Następujące podatki mogą być tylko mocą oddzielnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę w drodze ustawodawstwa dla miasta Lwowa postanowioną.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.

b) Dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków.

c) Podatek czynszowy, nakładany w miarę opłaconego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu. — jeżeli ten podatek przechodzi 10 krajcarów od każdego reńskiego czynszu.

d) Nowe podatki i daniny do kategorii wyżej wyszczególnionych nie należące.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 78.

Dalsze decyzji Rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa; wyznaczenie tax od przyjęcia do gminy i od nadania obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od opłaty onych.

c) Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

- d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych.
- e) Zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawa krajową oznaczonych.
- f) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.
- g) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrebu miasta.

Uchwała jednak takich projektów, aby była ważna, musi być powzięta na dwóch, nie przedzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, a nadto, jeżeli się tyczy zmiany statutu gminy, zatwierdzona przez Sejm krajowy, jeżeli się zaś tyczy zmiany obrebu gminy, za zgodą politycznej władzy krajowej, przez Wydział krajowy.

§. 79.

B. Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo, wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie decyzję.

§. 80.

W szczególności.

a) Co do metryk gminy i spisu wyborców.

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 81.

b) Co do zarządu majątkiem.

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencji cały majątek miasta, ruchomy i nieruchomy, i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 82.

c) Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarza i rachunków.

Projekt do budżetu Magistrat przedłoży Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w Radzie miejskiej, przejrzanie onegoż każdemu dozwolone.

§. 83.

d) Roztrząsanie rachunków i skontrolowanie kas.

Również Rada miejska roztrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej. Rachunki te Magistrat właściwemi dowodami opatrzy i przedłoży Radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni czternaście przed roztrząsaniem rachunków w Radzie miejskiej, przejrzanie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza skontrolowanie lub likwidacyę kas miejskich.

§. 84.

e) Rozstrzygnięcie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zanesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, Magistratu i wszystkich innych organów gminy.

§. 85.

f) Sprawy zakładów i funduszków gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszków, które zostają pod zarządem gminy, ma Rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 86.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komisye).

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzji zastrzeżone na walnych zgromadzeniach. Wolno jej jednak poruczyć rozstrzygnięcie pewnych spraw swoim sekcjom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisjom.

§. 87.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie dziesięciu radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 88.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenia bez zachowania tego postanowienia odbyte są nieważne.

§. 89.

Posiedzenia Rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej dziesięciu radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie poufne, co atoli miejsca mieć nie może przy obradach nad rachunkami gminy, lub nad budżetem.

Gdyby publiczność zachowaniem się swoim obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznym napomnieniu do porządku zarządzi usunięcie publiczności.

§. 90.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczna jest obecność przynajmniej czterdziestu radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 91.

Zadeu członek Rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 92.

Powzięcie uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczna jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada. Przy wyborach i w sprawach dotyczących się osobistości, głosowanie odbywa się tajnie.

§. 93.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwani. Protokół ten zachowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział drugi.**Zakres działania burmistrza.**

§. 94.

W ogólności.

Burmistrz jest organem gminy zawiadującym wykonującym.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych, także Rządowi.

§. 95.

Wykonywanie uchwał Rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest, wprowadzać w wykonanie uchwały Rady miejskiej w sposób przez nią wskazany.

§. 96.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała Rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz, jeśli się odnosi do spraw zakresu własnego, Wydziałowi krajowemu, jeżeli zaś dotyczy spraw poruczonych, naczelnej politycznej Władzy krajowej i Radę miejską o tem zawiadomi.

§. 97.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzji uchwały sekcji (wydziałów) Rady miejskiej i mianowanych przez nią komisji, powzięte na zasadzie §. 86. niniejszego statutu.

§. 98.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, których załatwienie według instrukcji przez Radę miejską wydać się mającej nie wymaga rozpraw kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§. 99.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i trzech członków Rady miejskiej.

§. 100.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną na podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzji.

§. 101.

Skontrolowanie kas.

Prawem również jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu skontrolowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszków, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidację tych kas.

§. 102.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza pierwszy wiceburmistrz, a tego jeden z miejskich delegatów, którego Rada przeznaczy.

Rozdział trzeci.

Zakres działania Magistratu.

§. 103.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszków, załatwia czynności bieżące i uchwała we wszystkich przekazanych mu sprawach.

§. 104.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest, zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków, których zatwierdzenie jej zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, Magistrat ma uzyskać zezwolenie Rady miejskiej.

§. 105.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym zarządzeniom policyjnym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu. Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej na cele dobroczynne, które Rada miejska oznaczy.

§. 106.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taxy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne sciąga Magistrat sposobem przepisany względem ściągania rządowych należytości tego rodzaju.

Przekroczenia przepisów wydanych względem podatków i innych należności gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia dotyczące należności rządowych.

§. 107.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w Magistracie załatwiane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których Magistrat ma obradować i uchwalać kolegialnie.

Kolegialnym posiedzeniom w Magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy Magistrat nie może uchwalać.

§. 108.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

§. 109.

Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach Magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, stosownie do otrzymanej od Rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 110.

A. W sprawach zakresu działania własnego.

W sprawach zakresu własnego (§. 18.) podlega gmina miasta Lwowa bezpośrednio Wydziałowi, a względnie Sejmowi krajowemu

§. 111.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek gminy, tudzież majątki zakładów i fundacyj pod zarządem gminy będących, nie były uszczuplone.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał Rady miejskiej, do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się — w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał Rady miejskiej w sprawach zakresu własnego, o ile w takowych Rada miejska według tego statutu nie orzeka ostatecznie.

§. 112.

B. W sprawach poruczonych.

W sprawach poruczonych podlega gmina miasta Lwowa bezpośrednio naczelnej politycznej władzy krajowej.

§. 113.

Każdej korporacji i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 114.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i w brew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna polityczna władza krajowa; na żądanie jej przeto burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 115.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 116.

Naczelna polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursu przeciw rozporządzeniom Magistratu lub Rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oprarte na uchwałach, przeciw którym rekursu do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do naczelnej władzy krajowej podany.

Część VI.

Postanowienia dotyczące różnych społeczności religijnych w ogóle, a izraelskiej w szczególności.

§. 117.

Każda społeczność religijna pozostaje w posiadaniu, zarządzie i używaniu zakładów, fundacyj i funduszków, przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Lwowa przyczynia się do wydatków na cele religijne tylko tego wyznania, do którego sam należy.

§. 118.

Majątek miasta Lwowa jest własnością chrześcijańskiej ludności do gminy Lwowa należącej.

Majątek ten składa się: z dóbr ziemskich, z realności we Lwowie, z dochodu z placów publicznych, z prawa utrzymywania łaźni, z prawa propinacji, t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku uapojów propinacyjnych, tudzież z kapitałów procentujących.

§. 119.

Specjalne sprawy chrześcijańskie.

Specjalne sprawy chrześcijańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześcijańskich członków gminy lwowskiej.

Sprawy te są w szczególności:

- a) Rozporządzenie i zawiadywanie całym majątkiem w §. 118. poszczególnionym, tak co do kapitału, jak co do dochodów.
- b) Zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jako też chrześcijańskich zakładów, fundacyj i funduszków.
- c) Wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jako też nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

§. 120.

W zarządzie spraw w §. 119. wymienionych zastępują ludność chrześcijańską członkowie Rady miejskiej religii chrześcijańskiej.

Członkowie ci, z burmistrzem na czele, stanowią *radę administracyjną chrześcijańską*, która w sprawach w §. 119. poszczególnionych ma taką władzę, jaka przysłuży Radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 121.

Spółeczność izraelska pozostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i zarządza tymże sama, tak jak innemi specjalnemi sprawami swojemi, a z własnych zasobów opędza koszta tego zarządu.

W szczególności.

§. 122.

Spółeczność izraelska pokrywa z własnych zasobów wydatki:

- a) na swoje cele religijne;
- b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;
- c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów, i
- d) na zaspokojenie innych swoich właściwych potrzeb.

§. 123.

W zarządzie spraw w §§. 121. i 122. wymienionych, zastępują społeczność izraelską członkowie Rady miejskiej wyznania starozakonnego. Członkowie ci, pod przewodnictwem obranego z ich grona bezwarunkową większością głosów naczelnika, stanowią *Radę administracyjną izraelską*, która w sprawach §§. 121. i 122. wyszczególnionych ma taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysługują radzie administracyjnej chrześcijańskiej (§. 120.) w sprawach w §. 119. wymienionych.

§. 124.

Przepisy niniejszego statutu, dotyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał, jako też sposobu załatwienia spraw w Radzie miejskiej, stosuje się także do wyżej wspomnianych rad administracyjnych (§§. 120. i 123.).

§. 125.

Dochody, które prócz dochodów majątku w §§. 118. i 121. wymienionego gmina miasta Lwowa z jakiegokolwiek tytułu pobiera, zostają pod rozporządzeniem i zawiadywaniem całej Rady miejskiej, i temi dochodami wydatki na cele wspólne pokryte być mają.

§. 126.

Sprawy w moc §§. 119. i 122. Radzie administracyjnej chrześcijańskiej lub izraelskiej zastrzeżone, mogą być za wspólnym tychże porozumieniem oddane pod uchwałę i rozporządzenie Rady miejskiej.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specjalnych spraw chrześcijańskich (§. 119.) lub do specjalnych spraw izraelickich (§§. 121. i 122.), rozstrzygają Rady administracyjne, tak chrześcijańska jak izraelicka, na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzji wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 127.

Wybór i ukonstituowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi urzędująca Rada miasta Lwowa wybory nowej Rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 48. lit. f.) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowowybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobraných radnych rozwiązuje się dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstruuje się pod kierownictwem tymczasowego przewodniczącego, większością głosów obranego.

Gdy ważność wyboru przynajmniej trzech czwartych części nowoobraných radnych uznana zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich według postanowień niniejszego statutu.

§. 128.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy w sprzeczności zostawał z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne postanowienia.

Sprawozdanie

mniejszości komisji do statutów dla miast wyznaczonej, co do niektórych
ustępów statutu dla miasta Lwowa.

Ze co do §. 34. statutu, stanowiącego stosunek liczbowy między członkami chrześcijańskimi i izraelickimi, to postanowienie podobne prawnie usprawiedliwić się nie da, dlatego mniejszość była zdania, aby paragraf ten opiewał jedynie:

„Rada miejska składa się ze stu członków.“

Ze ustęp 2. §fu 56. również wypuszczeniu uledez winien, z powodu że wykluczenie niechrześcian od wyższych urzędów gminnych niezgodne z duchem czasu i zasadą równouprawnienia.

Ze dalej §fy 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125. i 126. wypuszczonemi być powinny z zasady, że rozstrzyganie spraw majątkowych do statutu nie należy, gdyż to jest kwestyą prawną.

Marek Dubs,
poseł miasta Lwowa.

Dr. Szymon Samelson.

